

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ (МОЗ України)

вул. М.Грушевського, 7, м. Київ, 01601, тел. (044) 253-61-94, E-mail: moz@moz.gov.ua,
web: http://www.moz.gov.ua, код ЄДРПОУ 00012925

№ _____

На № 1907111 від 11.07.2019

Народному депутату України
Вілкулі О.Ю.

Шановний Олександрі Юрійовичу!

На виконання доручення Кабінету Міністрів України від 24.07.2019 № 24550/1/1-19 Міністерство охорони здоров'я України повторно розглянуло Ваш депутатський запит, оголошений на засіданні Верховної Ради України 12 липня 2019 року, щодо встановлення контролю за дотриманням належних санітарних норм у дитячих таборах і в межах компетенції повідомляє.

Відповідь з порушеного питання було надано листом МОЗ від 01.08.2019 № 05.2-07/37166/2-19.

За інформацією Міністерства освіти і науки України наданою листом від 29.07.2019 № 1/12-4273 з метою своєчасної підготовки і проведення літньої оздоровчої компанії наказом МОН від 08.05.2019 № 627 керівникам місцевих органів управління освітою було доручено організувати своєчасну підготовку закладів до оздоровлення, провести перевірки технічного стану будівель і споруд, обладнання спортивних та дитячих майданчиків у закладах оздоровлення та відпочинку, які знаходяться у сфері управління органів освіти.

З метою забезпечення ефективного контролю за дотриманням дитячими оздоровчими закладами вимог законодавства України щодо безпеки життєдіяльності, санітарних, протипожежних правил; правил купання у водоймах; порядку проведення екскурсій, походів, правил перевезення дітей автомобільним та іншими видами транспорту організовані перевірки закладів оздоровлення та відпочинку за участю представників регіональних департаментів (управлінь, відділів) сім'ї, молоді та спорту, охорони здоров'я, Держпродспоживслужби, Держпраці, ДСНС.

За інформацією Міністерства аграрної політики та продовольства України від 06.08.2019 № 37-15-10/16753 та Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів від 01.08.2019 № 12.1-6/5138 Держпродспоживслужба України відповідно до положення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 02.09.2015 № 667 організовує, здійснює державний нагляд (контроль) за дотриманням вимог санітарного законодавства, зокрема під час проведення оздоровчої компанії 2019 (копія інформаційної довідки додається).

Стосовно створення відкритого реєстру закладів відпочинку та оздоровлення, інформую, що відповідно до положення про Міністерство охорони здоров'я України, що затверджено, Міністерство охорони здоров'я України Супрун Ульяна Надія

Міністерство охорони здоров'я України
05.2-07/38794/2-19 від 21.08.2019

соціальної політики України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17.06.2015 № 423, Міністерство соціальної політики України (далі – Мінсоцполітики) є центральним органом виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері оздоровлення та відпочинку дітей.

Порядок ведення Державного реєстру дитячих закладів оздоровлення та відпочинку затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 28.04.2009 № 425, а положення про Державний реєстр дитячих закладів оздоровлення та відпочинку затверджено наказом Міністерства соціальної політики України від 19.01.2012 № 26, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України від 06.02.2012 за № 176/20489.

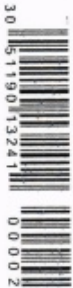
Державний реєстр дитячих закладів оздоровлення та відпочинку розміщено у відкритому доступі на офіційному веб-сайті Міністерства соціальної політики України за посиланням: <http://drdz.mlsp.gov.ua/msm/institutions/region/1>.

Додаток на 6 арк.

3 повагою

В.о. Міністра

Уляна СУПРУН

Губар, Руденко

**Інформація щодо здійснення державного нагляду (контролю) за
дотриманням вимог санітарного законодавства під час проведення оздоровчої
кампанії 2019 року**

З метою забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення під час організації проведення оздоровлення та відпочинку дітей у 2019 році відповідно до законів України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення», «Про оздоровлення та відпочинок дітей», на виконання доручення Прем'єр-міністра України Гройсмана В.Б. від 24.04.2019 № 11964/1/1-19 Держпродспоживслужбою здійснюється державний нагляд (контроль) за дотриманням вимог санітарного законодавства під час проведення оздоровчої кампанії, вживаються у межах повноважень заходи щодо усунення порушень вимог санітарного законодавства та притягнення винних осіб до відповідальності відповідно до законодавства.

За інформацією територіальних органів Держпродспоживслужби з початку оздоровчої кампанії було відкрито 8821 закладів оздоровлення та відпочинку, у тому числі 380 (2018 - 409) закладів оздоровлення, із них заміських - 322, санаторного типу - 53, дитячих центрів - 5 та 8441 закладів відпочинку (2018 - 8,8 тис.), із них з денним перебуванням - 8166, таборів праці та відпочинку - 249, наметових містечок - 26).

Готовність до роботи закладів оздоровлення склала в середньому 98%, відпочинку - 89%.

З початку оздоровчої кампанії отримали послуги в закладах оздоровлення та відпочинку 663639 дітей, у тому числі у закладах оздоровлення - 62451, у закладах відпочинку - 601188 осіб. Так, впродовж зміни 21 добу і більше функціонувало лише 205 закладів оздоровлення (54%) в яких перебувало 32043 дітей. Таким чином, лише 51% дітей отримали якісні оздоровчі послуги.

Щорічно зменшується кількість стаціонарних таборів, що пов'язано із фінансовою неспроможністю місцевих органів влади на їх утримання. Скорочується термін роботи оздоровчих закладів (1-2 зміни), тривалість змін від 14 до 18 днів (відпочинкові), що значно зменшує кількість дітей, охоплених оздоровчими послугами. Спостерігається зниження наповнюваності таборів, хоча проектні потужності дозволяють оздоровлювати дітей у більшій кількості, що ймовірно пов'язано з високою вартістю путівок та низьким рівнем наданих послуг.

Впродовж оздоровчої кампанії посадовими особами територіальних органів Держпродспоживслужби взято участь у проведенні 9892 обстеженнях (перевірках) закладів оздоровлення та відпочинку дітей з дотримання вимог санітарного законодавства. Порушення вимог встановлено на 2845 перевірених об'єктах, що склало 30%, тобто у кожному третьому оздоровчому закладі. Найвищий відсоток порушень виявлено у Херсонській області (78%), Черкаській (50%), Житомирській (42%), Хмельницькій (48%), Харківській (47%), Вінницькій, Київській, Кіровоградській та Миколаївській областях по 38%.

Основними порушеннями при проведенні обстежень закладів оздоровлення

та відпочинку, зокрема стали: недостатній контроль за організацією харчування дітей (відсутній контроль за організацією та якістю харчування з боку медпрацівників і власників закладів), обмежений рівень гігієнічних знань персоналу щодо дотримання санітарних правил, незадовільний санітарно-технічний стан приміщень харчоблоку, порушення санітарно-гігієнічного та протиепідемічного режимів на харчоблоках, що підтверджувалось результатами лабораторних досліджень, порушення поточності виробничих процесів, порушення технології приготування готових страв, використання заборонених у закладах оздоровлення харчових продуктів, порушення організації питного режиму, недотримання двотижневого перспективного меню, порушення правил зберігання харчових продуктів та добових проб, відсутність документів, що засвідчують якість і безпеку харчових продуктів, незадовільний матеріальний стан харчоблоків, недостатня кількість мийних та дезінфекційних засобів тощо.

Слід зазначити, що перед початком оздоровчої кампанії через заборону територіальних органів Держпродспоживслужби не відкрилось 22 заклади оздоровлення/відпочинку, зокрема в Житомирській - 6, Донецькій - 5, Черкаській - 7, Херсонській - 2 та по одному закладу в Запорізькій та Хмельницькій областях, про що було поінформовано обласні державні адміністрації для прийняття відповідних заходів.

Без погодження Держпродспоживслужби почало функціонувати 9 закладів оздоровлення/відпочинку, таких виявлено у Чернівецькій області - 4 (пансіонат матері і дитини «Зелені пагорби» у Вишницькому районі та 3 інтернатних заклади обласного підпорядкування), в Сумській області - 2 заклади (в м. Суми в КУ ЗОШ № 3 розташовано в цьому ж приміщенні волонтерський центр допомоги бійцям АТО з вільним доступом відвідувачів) та спортивний оздоровчий табір «Орлятко» «ПАТ Сумбуд» м. Суми, в Київській області відкрились 2 заклади та в Черкаській один.

Для організації надання медичної допомоги дітям в закладах оздоровлення наказами управлінь охорони здоров'я при облдержадміністраціях відповідних адміністративних територій було затверджено перелік лікувально-профілактичних закладів, закріплених за заміськими закладами оздоровлення та відпочинку. За даними територіальних органів Держпродспоживслужби недостатнє укомплектування закладів медичним персоналом було встановлено у 201 закладі відпочинку, зокрема у Кіровоградській області недостатнє укомплектування медичним персоналом у 65 закладах відпочинку, Луганській у 50, Донецькій у 30, Запорізькій та Сумській областях у 23 та 25 закладах відповідно.

Відсутність у штаті відпочинкових таборів, які працюють на базі освітніх закладів, медичних працівників створюють певні ризики щодо забезпечення безпечного та повноцінного відпочинку дітей, у частині надання невідкладної медичної допомоги, відсутності контролю за дотримання дітьми та персоналом правил особистої гігієни, профілактики гострих кишкових інфекцій та інших інфекційних захворювань, неналежного контролю за організацією харчування та інше.

Крім того, у більшості стаціонарних оздоровчих закладів не відповідає вимогам матеріально-технічна база, зокрема потребують реконструкції та капітальних ремонтів житлові та побутові приміщення (санвузли), облаштування гральних та спортивних майданчиків новим сучасним обладнанням тощо.

Організація харчування більшості закладів оздоровлення та відпочинку в 94% проводилась на базі власних харчоблоків, решта закладів організували харчування або на базі орендованих харчоблоків (274 - 3,1%), або за рахунок привозного харчування (96 - 1,1%). Не відповідали вимогам санітарного законодавства 2545 харчоблоків (29%), що майже на рівні минулого року (32%). Мали недостатню площу та набір приміщень 579 закладів (7%), на 7 харчоблоках була відсутня проточна холодна вода, на 10 харчоблоках відсутня гаряча проточна вода, каналізовані на вигріб - 3236 (37%) харчоблоків, не вистачало технологічного обладнання на 86 харчоблоках, холодильного - на 48 харчоблоках.

Норми харчування практично виконувалися і в середньому склали у закладах оздоровлення - 98%, а у закладах відпочинку на базі загальноосвітніх навчальних закладів в середньому по країні норми виконувалися на 75%. Найнижчий відсоток виконання норм харчування у закладах відпочинку встановлено в Одеській - 45%, Закарпатській - 75%, Запорізькій - 76%, Дніпропетровській - 87% та Черкаській (70%) областях.

За даними лабораторних досліджень, відхилення по калорійності від меню-розкладів зареєстровано у 5,3% (2018 - 5,1%) проб, бактеріологічне забруднення готових страв встановлено у 3,5% (2018 - 2,5%) проб, питома вага позитивних змивів на умовно патогенну мікрофлору з обладнання, інвентарю, рук та санітарного одягу кухарів закладів оздоровлення становила 2,8% (2018 - 3,3%).

З метою оцінки якості питної води проведено 13221 (2018 - 19,7 тис.) дослідження проб питної води за бактеріологічними та за санітарно-хімічними показниками, з них показник відхилень за бактеріологічними показниками склав 6,3%, за санітарно-хімічними показниками - 14%; досліджено 310 проб води відкритих водойм за бактеріологічними показниками, з них показник відхилень склав 4,5%, досліджено 264 проби води відкритих водойм за санітарно-хімічними показниками, з них показник відхилень склав 13,6%.

З метою приведення закладів до відповідних вимог посадовими особами Держпродспоживслужби надано 712 приписів та 52 розпорядження керівникам закладів, накладено 43 штрафи, відсторонено від роботи 66 працівників, що не пройшли періодичний профілактичний медичний огляд, поінформовано 10 разів про порушення вимог санітарного законодавства правоохоронні органи.

З метою підвищення санітарно-освітніх знань було проведено 1078 лекцій, 13202 бесід, підготовлено 341 статтю до преси, 42 виступи по радіо та 34 по телебаченню. Спільно з управліннями охорони здоров'я, освіти і науки, у справах сім'ї і молоді з метою збереження здоров'я та формування здорового способу життя серед дітей проведено 1075 нарад, 566 семінарів та 149 колегій, за результатами яких підготовлено 169 наказів та 168 розпоряджень.

Варто зазначити, що впродовж оздоровчої кампанії 2019 року в закладах оздоровлення та відпочинку зареєстровано 5 спалахів гострих кишкових інфекцій, внаслідок яких захворіло 149 дітей та 9 дорослих. Ускладнення санітарно-епідемічної ситуації в закладах оздоровлення та відпочинку зареєстровано у Миколаївській, Одеській, Сумській, Чернівецькій та Херсонській областях.

За аналогічний період 2018 року у закладах відпочинку та оздоровлення було зареєстровано 6 спалахів гострих кишкових інфекцій, внаслідок яких постраждало 127 осіб, у тому числі 110 дітей.

Так, за результатами санітарно-епідеміологічного розслідування спалаху в позаміському оздоровчому таборі «Буковинка» у селі Репужинці Заставнівського району Чернівецької області було встановлено, що фактором передачі збудника ймовірно стали готові страви, які не підлягали термічній обробці та харчові продукти контаміновані патогенним стафілококом та бактеріями групи кишкової палички. Сприяло виникненню спалаху порушення вимог санітарного законодавства щодо організації харчування в оздоровчому закладі. Внаслідок чого на гостру форму гастроентероколіту захворіло 30 дітей та 2 дорослих. Порушено кримінальне провадження. Складено протокол про правопорушення у сфері санітарного законодавства.

У дитячому закладі оздоровлення та відпочинку «Салют» у с. Коблево Березанського району Миколаївської області на гостру кишкову інфекцію захворіло 26 дітей та один дорослий. За результатами лабораторних досліджень у хворих виявлено *S. Aureus*, *Clebsiella pneumoniae*, *Enterobakter* тощо. За результатами розслідування встановлено, що причиною спалаху стали порушення санітарних правил та вживання неякісної питної води, недотримання вимог при організації питного режиму, недотримання технологічного процесу приготування їжі, правил зберігання харчових продуктів (недостатня кількість холодильного обладнання, недотримання товарного сусідства, відсутність термометрів), наявність харчових продуктів та приготування страв не передбачених двотижневим перспективним меню, наявність персоналу з порушеннями термінів проходження медичного огляду.

За результатами проведеного обстеження надано 2 приписи про усунення допущених порушень санітарного законодавства, припис про усунення вимог законодавства про харчові продукти. На керівника закладу та завідувачу виробництвом складено 2 протоколи про адміністративне правопорушення.

З 08.07.2019 року ПДЗОВ «Салют» не функціонує, діти вибули за місцем постійного проживання. Керівником закладу ПДЗОВ «Салют» видано наказ про припинення будь-якої діяльності з приймання дітей на оздоровлення та відпочинок та направлено лист щодо виключення закладу із Державного реєстру дитячих закладів оздоровлення та відпочинку.

У ДП «Оздоровчо-спортивний табір «Медик - 2» державного університету медицини і фармації ім. Ніколая Тестеміціану» у смт Сергіївка

Білгород-Дністровського району Одеської області на гостру кишкову інфекцію захворіло 57 осіб, у тому числі 54 дитини. За результатами лабораторних досліджень у більшості хворих виділено патогенну мікрофлору (шигелу Флекснера, клебсієлу, протей мірабіліс, синьогнійну паличку та умовно-патогенну мікрофлору).

Спеціалістами Головного управління Держпродспоживслужби в Одеській області було вжито відповідні протиепідемічні та профілактичні заходи, організовано цілодобове чергування спеціалістів з постійним контролем за усуненням встановлених порушень, харчуванням та перебуванням дітей.

Проведено позачергове засідання комісії з питань ТЕБ та НС Одеської обласної державної адміністрації «Про заходи щодо ліквідації спалаху гострого інфекційного кишкового захворювання серед дітей в ДП «Оздоровчо-спортивний табір «Медик-2» державного університету медицини і фармації ім. Ніколая Тестеміціану».

Під час санітарно-епідеміологічного обстеження закладу видано припис щодо усунення причин та умов, що сприяють вчиненню порушень санітарного законодавства, на керівництво закладу складено протокол про порушення у сфері санітарного законодавства та епідемічного благополуччя населення.

За результатами позапланового заходу державного контролю стосовно додержання операторами ринку гігієнічних вимог щодо поводження з харчовими продуктами видано припис керівництву закладу щодо усунення порушень вимог законодавства про безпечність та окремі показники якості харчових продуктів; винесено рішення про тимчасове припинення виробництва та/або обігу харчових продуктів; складено акт вилучення з обігу харчових продуктів загальною вагою 84,5 кг та протокол про порушення Закону України «Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин».

На адресу начальника Білгород-Дністровського ВП ГУНП в Одеській області направлено матеріали щодо результатів розслідування спалаху.

Наразі триває проведення санітарно-епідеміологічного розслідування в оздоровчому таборі «Зоряка» відокремленого підрозділу Державного галузевого об'єднання «Південно-західна залізниця» хутор Таранський Конотопського району Сумської області, в якому на гостру кишкову інфекцію захворіло 15 дітей та спортивно-оздоровчого табору «Буревісник» Херсонського державного університету розташованого в с. Лазурне Скадовського району Херсонської області (захворіло 16 осіб).

За попередніми результатами розслідування в дитячому таборі «Зоряка» встановлено, що ймовірним фактором передачі збудника могли стати готові страви, що готувалися на харчоблоці закладу, а також страви та продукти, що передавалися батьками своїм дітям додатково. Проте, основною причиною спалаху стало порушення санітарних норм перебування та харчування в оздоровчому таборі. За результатами лабораторних досліджень змивів навколишнього середовища у 18% відібраних зразків виділено санітарно-показову мікрофлору.

При проведенні досліджень добових проб встановлено бактеріальне забруднення готових страв (БКП, КМАФАнМ та E.coli) тощо.

У ході інспектування спортивно-оздоровчого табору «Буревісник» також встановлено ряд порушень вимог санітарного законодавства. Наразі дослідження тривають.

За результатами проведених позапланових заходів державного нагляду (контролю) стосовно додержання операторами ринку гігієнічних вимог щодо поводження з харчовими продуктами та вимог санітарного законодавства надані приписи про усунення виявлених порушень, керівників зазначених закладів притягнуто до адміністративної відповідальності.

Таким чином, за результатами здійснення державного нагляду (контролю) за дотриманням вимог санітарного законодавства під час проведення оздоровчої кампанії 2019 року спеціалістами територіальних органів Держпродспоживслужби проводились відповідні протиепідемічні заходи, вживалися заходи реагування, за виявлені порушення вимог законодавства керівників оздоровчих таборів притягувалися до адміністративної відповідальності.

Оперативна інформація щодо забезпечення здійснення державного нагляду (контролю) за дитячими закладами оздоровлення/відпочинку та розслідування спалахів та харчових отруєнь постійно оновлюється та оприлюднюється на офіційному сайті Держпродспоживслужби та сайтах територіальних органів.

Держпродспоживслужба та її територіальні органи співпрацюють з органами державної влади та місцевого самоврядування для досягнення якісних та безпечних показників оздоровлення та відпочинку дітей.
